

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Lectura super quinque libros Decretalium

Nicolaus <de Tudeschis>

[Basel], 1481

De summa trinitate et fide catholica

[urn:nbn:de:bsz:31-315896](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-315896)

Intra a Argumentatione
A. 20.

De Rubricis Sacrorum

Rubricis Sacrorum legi
pro allegari

Ad hoc Effatus Rubricae
Allegari

attendit ordo in rubrica elicit argumētū q̄ licita est ar-
gumentatio a rubro de quo p̄ glo. in. c. cum dilecta. f. de
p̄fir. vii. vel inuti. in. c. cum monasteriū. de elec. i. l.
l. ne fideiūso. do. den. et i. l. l. etia ob cyro. pecu-
pig. deti. pos. et in an. ad hec. L. de vsur. in. c. i. r. c. si
sup. de offi. dele. li. vi. et in. c. tibi q̄. de r̄p. li. vi. cū si
vide p̄ spe. in. ti. de dispa. et alle. ad fi. et ibi p̄ Jo. an. i
addi. Et conclusio est q̄ aut q̄rit de rubricis decretorū r̄
in illis nō est licita argumētatio q̄ nō sunt autentice.
tū q̄ nō fuerunt edite a magistro Gratiano. sed a quo-
dam alio. tū q̄ aliq̄ue rep̄unt false et corrupte. vt dicit
glo. in. c. carte. iij. q. ix. quā nō. et hoc excepta p̄ma ru-
brica que est autentica sc̄dm spe. r̄ Jo. an. ibidem. sed
nō video vñ sumant hanc auctez q̄ nō apparet q̄ etiā
ip̄m volumen decreti fuerit approbatū vt nō. Jo. an. i
c. ij. de r̄p. et patet etiā ex inspectōe ip̄ius decreti vbi
nec in p̄. nec in fi. d̄r q̄ fuerit approbatū. Item r̄ca
p̄ma decreti nō loquit̄ dispositiue sed tantū fuit posi-
ta ad declaratiōem libri fateor bene q̄ illa r̄ca decla-
rat finalem intentionē illius p̄p̄latōis vñ potius d̄r
dici vera q̄ antērica. De r̄cis vero decretalium et le-
gum dicendū q̄ aut p̄sonat nigro et p̄nt allegari vt ni-
grū. r̄ idēo q̄tidie allegamus vt in rubro et nigro. f. i. vt
ecclē. bene. et. L. vt nemo inuitus agere p̄pel. et. L. ne
quis in sua causa ius sibi dicat. et hoc verū q̄n oratio
est p̄fega vt in p̄dicis et s̄libus. secus si est imp̄fecta
oratio sc̄dm Jo. an. vt in r̄ca de offi. dele. ptz r̄ de re
scrip. sed d̄c q̄ tunc nō p̄t allegari dispositiue sed bene
ad aliam effectū p̄nt allegari et licita est argumētatio.
vt. f. d̄cas. Si vō rubrū p̄tradicit nigro tūc stat nigro
q̄ rubrū venit ad declaratiōem nigri. si vero latius lo-
quitur rubrū q̄ nigrū tunc vñ sup̄let p̄ reliquam et
ecōuerso vt nō. Bauri. in. p̄alle. an. ad hec. Idem d̄c
si rubrū loquit̄ clarius et sp̄alius q̄ nigram q̄ tūc ni-
gram intelligitur sc̄dm rubrū vide glo. nō. in. l. l. l. d̄
p̄fess. qui inu. p̄stan. li. xij. facit gl. in. c. cū monasteriū
de elec. Et aduerte q̄ r̄ca p̄nt allegari ad quatuor effe-
ctus. p̄mo dispositiue sicut allegat nigrum et h̄ p̄cedit
q̄n oratio est p̄fecta et p̄sonat nigro vt in r̄ca. vt ecclē.
bene. r̄c. Secōdo allegat sc̄dm modū quē inducit gl. in
c. i. et. c. si sup̄ gratia. p̄alle. et in. c. bone. de p̄fir. vii. vel
inuti. valet ex quo materia executorū tractat sub r̄ca.
de offi. dele. ergo executor habet de elegare. Tercio alle-
gat q̄n ex vna lege. vel vno. ca. eliciunt varie lecture vt
capiat illa que cōgruit rubro vt dicit glo. in. p̄alle. c. cū
monasteriū. Quarto allegat ex ordine ip̄arum r̄carū
sicut allegat Jo. an. in. c. i. de mu. peti. et dixi in. c. ex
pte. de app. et nō. in. l. i. ff. de p̄fir. tu. In glo. si. ibi
fuerit mortui in deserto. nō glo. p̄ p̄cordia testium di-
centiū q̄ omnes fecerūt aliquid vt nō viciet eorū d̄cm
si p̄iaci ex ill' illud nō egerūt. et in eo q̄ gl. t̄git an. de

modico sit curandū d̄c vt nō. in. c. si proponente. de
r̄p. Et quo ad p̄cipalem q̄stionem glo. b̄cauit p̄t
dici q̄ vtendum est de decretalibus hui' compilatiōis
in iudicijs et in scolis sc̄dm ip̄sarū intentū q̄ si est p̄i-
uilegium debemus vti vt p̄uilegio. si vero ius p̄mūe
et tuc sc̄dm ius p̄mūe r̄ lic clara est litera. In ca.
glo. i. j. de fi. instr. pastoralis. Jo. an. dicit q̄ respectu
decretalium seu exuagantium q̄ emanauerūt post hanc
compilatiōem tenendū est id quod habet in p̄phenio.
sexi libri. et q̄d ibi nō. p̄ glo. vñ sc̄dm do. Car. p̄cedit
dictum glo. respectu earū que emanauerūt an̄ cōpila-
tōnem q̄d nō p̄cedit q̄ omēs decretales emanate an̄
hanc compilatiōem sunt refecate p̄ istam vt patet in fi.
tex. vbi mandat hanc compilatiōem tantū obseruandā
Ellie ergo decretales in hac cōpilatōne nō inf̄te vidē-
tur refecate vel tanq̄ sup̄flue vel tanq̄ p̄trarie. r̄ sic nō
est licitū amplius aliq̄nā ex illis allegare vt disponat
sicut an̄ disponeret. Sed d̄c clarius q̄ aut querit de
exuagantibus editis an̄ hanc cōpilatōem et olim in il-
lis habebat locū. c. pastoralis. nam illud emanauit an̄
illam cōpilatōem sed hodie sunt refecate. vt. s. dixi.
Et q̄ritur de exuagantibus editis post hanc compilatiō-
nem et hodie etiā sunt refecate p̄ id quod habet in p̄phenio
vi. libri. Restat ergo necessario cōcludē q̄. c. pastoralis
h̄z locū dumtaxat in decretalibus exuagantibus editis
post cōpilatōem. vi. libri. Et aduerte ad vnum q̄d col-
ligit ex h̄ tex. sancta glo. q̄ p̄bilitur in iudicijs du-
bitari p̄ de exuag. et idem p̄bat tex. in p̄phenio vi. r̄ fa-
cit h̄ multum p̄ Bar. in. l. cum. plac. ff. de re iu. et pro-
cōi modernorum sententia in p̄alle. c. pastoralis. vt sen-
tentia lata contra extruagantes non sit ip̄so iure nul-
la. cuius contrarium tenui in dicto. c. pastoralis. r̄ vide
quod ibi dixi.

De summa trinitate et fide cath.

Glo. cōtinuat r̄cam et fit cōtinuatio ad ostendendū
ordinē in volumie seruati. debent enī cōstitutiōnes sub
cōgruis titulis collocari. vt nō. s. in. p̄phenio. et etiam
in p̄phenio. li. vi. et. L. de no. co. cōpo. in p̄ma cōstōne
posset et alr̄ cōtinuari sed p̄tinuatio glo. sufficit de ma-
teria r̄ca habet. xij. di. q̄ c̄ps. vbi est pulcher tex. cō-
tinens sup̄ quo sit examinand' ep̄s in eius p̄motōe et
inciderit tractat de summa trinitate Item habet de cō-
se. di. iij. in. c. si. et di. vi. in. c. pe. et vi. repetitur in. vi. r̄
in. de. Et pro intellectu rubricae in qua dicitur de sum-
trini. et si. ca. Quero quare dixit de summa et qua-
re de catholica. quo ad p̄imum dicendum q̄ dicit ad
differentiam aliarū trinitatum que nō sunt summe vt
est trinitas in candela vbi est splendor ignis et calor.

ḡm̄ndes
S̄m̄ p̄b
q̄ant̄ m̄to
collatōij

Etiam d̄r Summa et catholica

non enim intendit hic tractare de tali trinitate s de sum
ma. Itē scdo adicit catholica ad restrictionem verbi
fidei. nam fides scdm etimologā vocabuli dicitur qz per
eam fit qd dicitur est. vñ vñ restringeret h vñ bñ quia
nō intendit tractare de fide sic gualiter sumpta adicit
catholica et catholica idem est qd vniuersalis. nā gre
ce catholicon vniuersalem vocat scdm Boe. de trini.
hec enī est fides vniuersalis respē dūerſarū regulaz. r
qz eius cultus p omnes mūdi terminos emanauit vñ
illud psalmiste. In omne tōra extitit sonus eoz rē.

In gl. i. libi vi vidē inferendū qz fides est spes ista
glo. i. i. in pugnare diffinitōem apli. tum qz non est
pauertibilis cum suo diffinitō qz spes est su bñ sperāda
rum rez rē. tum qz nō est fides. Itē qz diffinitō apli
tantū p̄bendit futura. sed doc. cōter saluāt diffinitōz
apli. maxime p id qd dicit in ipsa diffinitōe ar. nō appa
rentiū rē. que verba p̄nt se habere ad p̄terita p̄ntia r su
tura. Itē ob. qd in ipsa diffinitōe p̄cedit dum dicit qz
su bñ sperandaz rez rē. qz sic exponit fides est su bñ. i.
fundamentū seu firma subsistētia sperandaz rez qz fac
subsistere in nobis res sperandas in p̄nti p spem in su
turo p rem vñ non p̄bendit simpliciter futura sed res
sperandas. i. illas res quas spectare debemus et h p̄t
referri tam ad p̄ntia qz ad p̄terita r futura dum postea
dicit argumentū nō apparentiū. Ideo sic dicit qz cum
volumus aliqd p̄bare dicimus abraham sic dixit. dñs
stus sic dixit. rē. et ex his sumimus ar. i. p̄batōem nō
apparentiū. r h p magistrū sententiāz li. iij. dis. xxij. q.
multipliciter diffinit sp̄ et dicit qz spes est virtus qua
sp̄alia r eterna bona sperant. i. cum fiducia expectant
et p̄gnit spes cum fide qz est de innisibilibus sicut r fi
des. nam qe non sperat ea que videt sed differit spes
et fides qz spes est tantū de futuris. fides autē habet se
ad omne tempus vt in glo. Item fides est bonarū et
malaz rerum. nam ex fide damnatio et vita eterna cre
dantur. Spes vero est tantū bonarū rerū qz nemo spe
rat seu desiderat sibi mala. Item fides est suaz et alia
rum rerū. nam ex fide homo credit se sempiternū. r an
gelos sempiternos. spes vero est suara in rerum et ad
se p̄ntentium qz qd tantū sperat seu desiderat ea que
sunt ad sui p̄modum vt est vita eterna. Et ex p̄dicis
habes definitam diffinitōem apli. r qd sit spes r qd
fides et in quo pueniūt r in quo differunt. In ea.
glo. ibi r etiā demones vult ergo glo. qz demones ha
bent fidem informē qz nō habent illā informatā a carī
tate et hanc fidem dicit glo. habere prauos r infideles
homines. Jaco. de albegi refert magistrū sententiāz
et alios theologos tenere demones non habere fides
etiā informē qz fides potest habitare in prauo illuz
in bonū inducendo qd nō est in demone qz nō potest
amplius illum trahere ad bonū. Item fides informis

pr̄t est fides sapit naturā fidei formate et sic fides etiā
informis est voluntaria certitudo vt dicit in diffinitōe gl.
vnde licet prauī homines voluntarie credant demon tñ
nō credit qz eius credere est p̄temiscere nā deliberato
velle non vellet demon deū esse nec articulos fidei esse
et sic in eo fides non cadit do. Car. nitē saluare dicitur
glo. dicens demonem habere fidem omnino informē
s prauī hoies hnt informē s non oīno nam demon cre
dit sine aliqua inclinatioe. sed prauī hoies cum aliqua
inclinatioe puto p̄mum dicitū verius qz vt. s. dicitur
est in fide requirit voluntas in credente r hanc volūta
tem nullo modo habet vide tñ p magistrū sententiāz
in loco p̄alle. In ea. glo. ibi fides nostra eadem est
in su bñ. Aduerte qz in Ja. glo. p̄radicit sibi ipsi nam
hic in p̄n. dicit vnam esse fidem numero et tñ. j. dicit qz
distant fides nostra et antiquoz in qualitate. et ex eo
qz dicit distant in plurali numero apte innuit plures eē
fides numero et ideo elegantius dixisset qz in fide nra
et antiquoz diuersitas notari nō p̄t cum in se nō disse
rat s notat diuersitas in modo credendi et qz vnica sit
fides nostra et antiquoz habet in. c. i. c. ti. in de. et in
stat h Jo. an. in expositōe hui? ver. osanna. et refert.
Aug. tenere qz est vox obsecratiōis mentis affectū ma
gis exp̄mens qz rem aliquā designās sicut apud lati
nos. heu est vox dolentis et pape admiratiōis. ista enīz
scribi nō p̄nt et ideo dicit Zoro. et Aug. qz v. osanna.
hō potuit transferri in latinū. qdam exponit seu inter
p̄tant osanna. i. gloria. alij redemptor. alij saluifica. q
pueniunt deo qui saluauit totū mūdum. alij qz idē est
dicere qd saluū me fac obsecro ab osi qd est saluifica et
ana qd est interiectio obsecratiōis. ideo scdm Jo. an.
dēt dicit osyana. sed vocabulū corrupte p̄fert In ea.
glo. ibi p̄ncipales autē articuli. in hac p̄ticulari glo. p̄nci
paliter duo sunt examināda. p̄mo quot sunt articuli fi
dei. scdo qz glo. dicit qz clerici tenent illos scire exp̄
cite et laici implicite. Quid est scire implicite et qd ex
p̄licite. r p̄mo p̄ intellectu p̄mitte qz articuli scdm Iri
car. de san. vict. est individualis veritas supra rōnez nos
artans ad credendū. exemplum in illo articulo p̄ceptus
seu incarnatus. nam qz homo fuerat cōceptus sine se
mine est supra omnē ratiōem et nihilominus h credere
debemus. et quo ad principalem questionem videlicet
quot sunt articuli fidei glo. hic dicit qz sunt septem.
quos enumerat. Et aduerte qz ponit incarnationem.
et natiuitatem pro vno articulo. quod non placet do
ctoribus. quia sunt diuersi articuli quia quilibet eoz
artat nos supra ratiōem ad credendū de incarna
tione supra dixi de natiuitate patet quia est supra ra
tione qz virgo pariat et quod post partum remanet.
virgo. Item in eo qz glo. dicit baptismum esse articu
lum fidei non bene dicit secundam doct. et bene quia

ps. r quod
pr

ap̄mā
de p̄
p̄nt
vñ
vñ

Demō hōibz
fidei hōibz

osanna exp̄

Exp̄mā
p̄nt
p̄nt
p̄nt

Incarnatio
Natiuitas

Arator p. 27

baptismus nō est articulus sed sacramentū vt hic in. § sacramentū. et sic remanēt. vij. articuli tollendo baptis-
mū et diuidendo primū articulū in duos. Et aduerte
q̄ isti articuli enumerati in glo. concernunt humanitatē
elij vero dicunt vt refert gl. q̄ sunt. xij. et hoc respectu
causę efficientis. qz. xij. fuerūt apli p̄ponentes limbo-
lum et qlibet apposuit p̄tem suam. Theologi p̄muniē
tenent vt refert Jo. an. q̄ sunt. xij. tenentes h̄ ex par-
te materie quoz. vij. p̄cernunt diuinitatem. vij. huma-
nitatem ad h̄ adducunt illud Jo. xvij. hec est vita et̄na
na vt cognoscant te solum deum et iesum ch̄istū quez
missi sūt. et sic patet q̄ in credibilibus et in articulo de-
bent esse ista duo occultum deitatis. et misteriu huma-
nitatis. de reliquis. vij. cōcernentibus humanitatē ha-
bes hic in glo. In alijs vero. vij. p̄cernentibus diuini-
tatem. p̄mū p̄cernit diuinam essentiam dum d̄r in sin-
gulari credo in deū in h̄ eū debemus recognoscere di-
uinam esse essentiā et unicam substantiam. Tres vero
sequentes respiciunt p̄sonas ip̄ius trinitatis dum d̄r.
Credo in patrem. Item et in filium. Item et in spiritū
sanctum. reliq̄ vero tres p̄cernūt op̄ationes ip̄ius trini-
tatis quaz p̄ma p̄sistit in collatōne nature. i. in ip̄a cre-
atōne dum d̄r. Creatorem cel̄i et terre. sc̄da consistit in
collatōne gratie dum dicit Catholicam sanctorū p̄mu-
nionem remissionem peccatorum. Tercia p̄sistit in col-
latōne glorie dum in fine d̄r. Carnis resurrectionem. et
vitam eternam. et ex his iunctis illis enumeratis i glo.
habent. xij. arti. vij. p̄cernentes diuinitatē. et. vij. hu-
manitatem. Dicentes vero q̄ sunt. xij. articuli. dicunt
q̄ arti. p̄cernentes p̄sonas trinitatis nō sunt tres sed q̄
faciunt vnū articulū. vt Credo in patrem et filium et spiri-
tū sanctum. et sic remanēt. xij. p̄cernentes diuinitatē
et sex hūanitatē. et dicūt q̄ incarnatio et natiuitas faciūt
vnū arti. et sic faciūt sex q̄ nō p̄cedit s̄m rōez s̄ dictā.
Item vt numerus sit p̄pletus diuidūt articulū collatō-
nis glorie vt carnis resurrectionem et vitam eternā. sed
p̄cedēs op̄i. vid̄r verior et maḡ euacuat misteriu fidei

Explicite p. 22

Explicite p. 22

Circa sc̄dm p̄ncipaliter examinandū. s̄. quid est sci-
re explicite et qd̄ implicite. dicendū s̄m doc. q̄ explici-
te est sc̄re explicare articulos fidei distinguere et defen-
dere. Implicite vero est credere s̄m q̄ ecc. credit ita q̄
suā fidem submittit fidei ecclesie et int̄m valet hec fidel-
laicis q̄ si rōne naturalis motus credant patrem ma-
iorem filio vel aliter errent nō p̄pter h̄ sunt heretici qz
non est illa fides eoz sed fides eccie cui se submittant
et h̄ verum dūmodo p̄tinaciter nō defendant errorem
suū. ad h̄. s̄. damnam. J. e. in si. et. c. hec est fides. xxiij.
q. i. Et aduerte sc̄dm Inno. qz sc̄dm diuersitatē hoim
quedā dat mensura credendi et sciendi. nam laici adol-
ti debēt credere vnum esse deum remuneratōre omnium
et credere articulos fidei implicite h̄c mēsurā debēt

excedere clerici habētes curā animaz. debent eū sc̄re
articulos fidei explicite. xxxvij. di. c. i. et. ij. Epi vero
debent plus sc̄re vt omni poscenti reddant rātionem.
xxxvi. di. §. ecce. xxxvij. di. omnes p̄fallentes. etiaz de
liberato cōsilio si oportuerit et habito cōsilio cū sapi-
entibus. Clerici vero inferioribus qui nō habent ex-
pensas vt p̄ntintendere studio et habere magistros s̄
p̄p̄ijs manibus sibi victum querūt vid̄r sufficere s̄m
Inno. si credant implicite sicut et laici. debēt n̄ aliqd̄
plus sc̄re de sacramentō altaris i quo quotidie vsant̄
sed si h̄nt̄ expensas tunc peccāt si non instant. vt plus
sc̄ant q̄ laici. vñ sacerdos in foro penitentie debz per-
scrutari quare non p̄fecerūt in cognitōne fidei an prop-
ter grossitatem ingenij. an p̄pter defectum expensarū
an qz p̄tulerunt cognitōni alia bona opa. puta qz int̄
debant paup̄ibus. nam licet ob hanc causam impone-
p̄tmittere hanc cognitōnem fidei. Item et scientiā in-
ris p̄nt p̄ferre cognitōnem fidei si addiscant vt defen-
dant paupes in iudicio qz h̄est pietatis opus non in
debent ita illam p̄ferre quominus p̄ficiant etiam i co-
gnitōne fidei modo p̄dicto. Laicos vero h̄ntes talentū
ingenij nō putat Inno. peccare si non insistūt co-
gnitōni fidei qz ad h̄ non versat̄ eoz p̄fessio. sc̄is eniz
est qz talentū ingenij non abscondūt in terra. et p̄dicta
p̄cedant quo ad peccatū incurrendum. sed quo ad h̄
vt qz iudicet hereticus non vid̄r differentia qz clericus
etiam l̄rat̄ errans in articulis fidei nō est hereticus
si p̄tinaciter non defendit suū errorem maxime si cre-
dit ecclesiam sic tenere vt in p̄all. c. damnam. et. c. hec
est fides p̄alle. quod h̄o.

Sp

de

Non solz sum
Armiter. mar̄ s̄ p̄q̄ sū-
ma d̄uiditur in duas p̄tes p̄i-
cipales. sc̄da ibi vna v̄ro p̄ri-
ma tractat de summa trinitate
et eius op̄ibus de fide catholi-
ca et articulis fidei. Sc̄da par-

p̄ncipalis tractat de sacramētis et p̄io de sacramento
eucharistie interserens de sacramento ordinis. sc̄do de
sacramento baptismi ibi sacramentū. tercio de sacramento
p̄nie. ibi et si post. q̄rto de sacramento p̄iugij ibi nō solū

Nō primo qualis d̄z esse fides debet eū esse fir-
ma. est eū firmitas animi p̄stantia qz apprehensioe ita
quis inheret vt aliquo impulsu ab eo euelli non possit
vnde non est vera fides vbi est titubatio sed debet ho-
mo esse constans et firmus in credendo. nam dubius
in fide indicatur infidelis. vt in. ca. i. de hereti. Item
debet esse simplex quia debet quis credere sine p̄lica.
non autem aliquid addere de suo vel distinguere. sed
simpliciter credere sicut credit ecclesia catholica.

Secundo collige ibi confitemur. quod quis

Ado Dr. p. 22

Explicite

potest cōfiteri nō solum ea de quibus habet veraz sciē
 tiam et cognitōnem sed etiam ea que firmiter credit sic
 etiam patet in positōnibus ad quas quis rēdet p ver
 bum credit vt in. c. h. de cōfess. li. vi. et qd ibi nō. p. gl.
 et in. c. cum cāni. de iura. cāni. et. l. h. l. e. p. Anno. i. c.
 ex lris. de iureiur. ¶ Nō q vnus solus est verus de
 et dī verus ad differentiam fictoz fm gl. vnde vt dicit
 bea. Tho. in cōmento hui? si. ideo deus dī verus. qd
 essentia et naturaliter est deus. Alij vero dicuntur
 dī seu dei per adaptōem seu p nūcupatōnem vel etiā
 nitatis ptiicipatōnem. vt psal. lxxxv. ego dixi dī. nō enī
 sunt veri dei sed dicuntur dei p adoptōnem qz boni in
 dicantur filij dei vt ibi sequit et filij excelsi omnes rē.
 Quidā vero dicunt dei fm opī. erantū. vt psal. lxxxv
 dī coz demonia rē. ¶ Item nō q verus deus ē eter
 nus immens. et in cōmutabilis in cōprehensibilis omī
 potens et ineffabilis et declara vt in gl. Et ex eo q di
 cit ineffabilis patet qz deus seu essentia diuina non pō
 ostendi nec demonstrari per aliquam sil. tadinem nam
 fm pīm pīncipiū qd est deus nō est pceptum sub ge
 nere nec sub diffinitōne nec subiacet demonstratōi ex p
 te qualitatis quantitatis quotitatis vbi et qn et mot
 nec est aliquod sibi sile nsc cōmunicans nec cōtrarium
 vnde nō pōt assimilari alicui creature licet aliqn h fiat
 ad eruditōnem simplicium attingere tñ non possūmus
 qz nō potest dari tanta sil. itudo inter creatorē et creatu
 ram qn maior dissimilitudo sit denotanda. Ideo dice
 bat Aristo. qz prima causa est superior narratōne ideo
 deficiunt lingue in eius narratōe. nam rem quamlibet
 ostendā? per causas vt dixi. s. in prima glo. pbe. sed
 deus non habet causas qz est prima causa causans et
 nō causatus. et ideo vere deus demonstrari nō pōt lz ali
 qn demonstramus per creatā et causata ab eo sed hec nō
 est vera cognitō. ¶ Nō q essentia diuina est insepe
 rabilis respectu substantie sed respectu personaz est di
 stincta qd clarius pbatur. i. in vli. hec sancta trinitas.
 vñ pater et filius et spū sanctus. vñam habet substan
 tiam vñā naturā et essentiam indiuisibilem sed psonae
 sunt discrete qz pater non est filius neqz filius pater et
 dicant theologī qz respectu substantie trinitatis nullū
 exemplū satis idoneū in creaturis repiri potest ¶ Item
 collige qz pater a nullo pcessit filius vero a patre nat
 est ab eterno tñ spū sanctus p inspiratōnem pcessit ab
 vtroqz qd est cōtra Grecos dicentes spū sanctū tan
 tū pcedere a patre de quo clarius in. c. i. j. e. ti. li. vi.

¶ Nō in verbo vni. qz omnīū creatorz visibiliū et in
 sibilium spūalium et tpalium deus est pīncipiū. qd
 est cōtra multos hereticos. ¶ Item collige qz deus si
 mul ab initio tempis condidit omnia de quo dicit vt in
 glo. Itē qz creatura angelica et mūdāna. i. bruta fuit p
 mo creatā qz humana. pmo enī creati fuerūt angeli et

alia aialia bruta qz homo et rōnem. i. dicam. ¶ Item nō
 q angelus habet naturā spūalem tñ non cū hēt coz
 pus sicut hoies habet. Alia vero aialia bruta cōsistūt
 ex corpibus tñ sine anima. homo vero tenet medius
 inter angelos et aialia bruta qz cum angelis ptiicipat
 respectu anime rōnalis. cū brutis ptiicipat respectu coz
 poris seu animesentitiae. vñ dicendum qz homo ptiici
 pat de omnibus nam habet esse cū lapidibus et vine
 cum plantis et sentire cum brutis et intelligere cū an
 gelis. ¶ Nō q demones fuerūt creati boni sed per se
 abutendo libero arbitrio facti sunt mali. Et ex h colli
 ge qz angeli habent liberū arbitriū sed vt dicit gl. in
 gu. in. c. q. epō. pxiij. di. angelus demon et homo ha
 bent liberū arbitriū. Angelus semper nitit ad bonū
 et meret. dyabolus semp ad malū et id quotidie fit pe
 ior. homo nitit piter ad vtrunqz. ¶ Nō q demones
 peccauerūt p se. i. sine alicuius suggestione. id nō habet
 remediū sicut homo q peccauit suggestione dyaboli.
 Et ex h et ex tex. collige differentia inter peccatū hois
 et demonis. ¶ Nō in v. hec sancta. qz deus tribuit le
 gem generi humano p moysen et alios pphetas. ex h
 colligit qz qd per aliū possit docere nō tñ p alium ad
 discere p qd arguit Hoffre. cōtra nobiles et delicatos
 mittentes repetitores ad scolas ipsi vero iacent in le
 cro. sunt enī qdam que sic regunt opam psonalem qz
 p aliū explicari nō pōt ad h. l. inter artifices. ff. de lo
 et. c. si. de offi. de ele. et p illa iura et silia. Bar. brix. te
 nuit in qstione dīscali quā vide in regula qui p alium
 de re. it. in mercā. qz doctor q. pmisit scolāb? legere
 p annū nō pōt eis inuitis alium substituere etiam eque
 idoneū. Et vero in. l. i. l. de cadu. tol. t. z cōtrariū et vñ
 de plenius p Jo. an. in palle. regula. Bar. in. l. nemo.
 est. ff. de vno. re. t. z qz si doctor erat solitus sepe substi
 tuere ex causa videt tacite actum vt possit substituere et
 sic cōtractus recipiat interpretatōem ex cōditōne psonae
 qd nō. facit lex excepto. l. loca. Idē si erat cōsuetudo
 in studio vt possit quis alium substituere qz hoc vide
 tur tacite actum. ar. in. l. q. si nolit. §. qz assidua. ff. de
 edi. edict. qd etiam nō. vt cōsuetā intelligant in cōtra
 ctibus. facit. l. cum quid. ff. si cer. pe. et. l. si. l. de fide
 iuss. et. c. ppter sterilitatē. et qd ibi nō. de loca. his ve
 ro cessantibus tenet qz non possit substituere nisi eque
 bonam. et in contractu hoc fuerat expresse actum qd
 nō. bene facit. l. inter artifices palle. magna tamē est
 differentia inter doc. nam si vnus habet eandem peritiam
 respectu discipline forte non habet peritiam docē
 di et ipsam disciplinam tradendi. ¶ Item nō q act
 incarnationis fuit explicatus communiter a tota trini
 tate filius tamen solummodo fuit incarnatus et pone
 exemplum in se vestiente duobus adiuantibus.
 nam omnes vestierunt. sed vnus remanet vestitus.

Angelus

Actus
ho ptiicipat angelis et
malibus

Secundo demonis

Doctoribus legentibus

In incarnatione filij dei

Deus p
omnibus

vide ppter opa inseparabilia trinitatis actus fuit expli-
 catus ab omnibus. filius in solus fuit incarnatus et di-
 citur conceptus ex spu sancto vt .f. sequit. Qualiter au-
 tem fuerat conceptus ex spiritu sancto doctores hic ali-
 ter non declarant sed dicendū q̄ ideo fuit pceptus de
 spu sancto qz sicut membra hoīs formāt ab utero ma-
 tris ex semine humano. ita membra chrisi sine semine
 fuerunt formata ex spu sancto. et sic exponunt theologi
 qd̄ nō. Item collige qz chrisus fuit verus deus et ve-
 ras homo fuit em̄. ppositus ex duabus naturis ex diu-
 na. s. et humana habuit em̄ diuinitatem in se et etiā ve-
 ram humanitatem. qz habuit veram carnē humanam
 et verā animā ratiōnabilem et intellectuāle informantē
 corpus humanū sicut habent ceteri hoīes. pcor. c. cūz
 chrisus. de hereti. et inquantū homo erat passibilis et
 mortalis. vñ poterat pati omnes penalitates seu pas-
 siones quas homo pati posset. vñ inquantū homo pas-
 sus fuit famem et sitim et acerrimā penā i cruce et timu-
 it mortem quā quilibet homo naturaliter timet vñ ro-
 ganit patrem vt transferret a se illam mortem acerbam
 et hoc inquantū homo. naturaliter em̄ homo timet nec
 potest timore expellere rōne. vide tex. cum gl. in. c. no-
 lite timere. xi. q. iij. Item erat mortalis vñ nisi expi-
 rasset in cruce defecisset seu. o sicut et quilibet homo de-
 ficit sed post resurrectionē illa caro quā assumpserat nō
 fuit amplius passibilis qz fuit glorificata. et q̄tuor sūt
 dotes glorificatiōis carnis. dotat em̄ caro agilitate sub-
 tilitate claritate et impassibilitate. Ex his quattuor do-
 tibus dotabit corpus cuiuscunqz hoīs adaptari beatā
 gloriā qz post glorificatiōem nō poterunt amplius
 pati corpora vñ non morientur amplius et quare hoīes re-
 surgent cum corporibus. vide gl. in de. i. c. ti. Nō ibi
 cum suis ppijs corpib? rē. ar. qz post resurrectionē lin-
 gue loquent de quo p glo. in. c. si. quis diacon? .i. di.
 et hec colligunt vsqz ad. s. vna. Unde pmo expe-
 diam istā prem. Oppo. ptra tex. in q̄tum dicit demo-
 nes adeo bonos esse creatos obstat em̄. c. i. xvi. q. ij. et
 de peni. di. ij. c. pncipiū. vbi dicit qz demon nequius
 habere caritatem. So. dicit doc. qz demon nō habuit
 illam caritatem que deserit non p̄t f̄ aliam caritatē ha-
 buerunt liberū arbitriū et p se facti sunt mali Secūdo
 quero quale est istud pncipiū quod est creator omniū
 rē. So. h pncipiū est causans nō causatū et qz vnus
 sit pncipiū patet ex eo qz alias iretur in infinitū. nam
 vbi ponimus creatum ponimus et creatorē et sic irem?
 in infinitum oportet ergo necessario fateri qz vnus sit
 pncipiū a quo oīa dependent nec cepit deus esse.
 qz si cepisset oportet qz exiuit de potestate essendi ad
 actum f̄ alius eum nō eduxit p supra dicta. nec seipm
 qz fm hoc precessisset suū esse vel seipsum qd̄ est intel-

ligibile. et qd̄ vnus sit pncipiū et nō plura pbatur
 scdm doc. nam si ponimus plura pncipiū aut sūt pcor-
 dia aut nō sūt pcor dia si nō concordia tūc creatū vñ
 us destrueret creatum alterius. ex quo habent p̄trarias
 et oppositam naturam. Si vero sūt pcor dia aut vnus
 pfectum et aliud minus pfectum et tunc minus pfectū
 pduceret opus impfectum qd̄ est cōtra id qd̄ habet.
 Deū. i. ibi et erūt oīa valde bona. Si vero vnusqz est
 pfectum aut sunt equalia aut inequalia. si equalia alte-
 rum sup̄flueret. si inequalia ergo alterum nō esset om-
 nipotens. Tercio querit quare homo fuit creatus
 post mundanā seu brutam naturā cū homo post ange-
 los sit nobilissima creatura. So. dicit Aug. h factū fa-
 ille ne homo sumeret causam sup̄bie ex ordine primo
 geniture nam cum homo fuerit creatus ad imaginem
 deī quo ad p̄prietates anime et ad similitudinem quo
 ad gratuita. i. ad vtutes poterat ex hoc angeli cā sup-
 bie vñ de homo primo fuit formatus ex limo terre ex
 agro damasceno et postea fuit translatus in paradysū
 ad ostendendū qz esse paradisi nō esset ex natura f̄ ex g-
 tia. Secūda rō p̄t assignari qz cū homo deberet p̄ferri
 ceteris creaturis. ideo equū fuit illas primo creati. vel
 tercio oportet qz primo deus extrema ad h̄ vtpostea
 detur mixtum seu mediū. In glo. in v. simplex ibi
 nunqz p̄ extranea verba nō glo. ptra loquentes ita ob-
 scure qz nec se intelligit nec ab alijs itelligi p̄t niten-
 tes mutarēba iuris declaris in obscura debent oīa
 p̄ferri per verba v̄itata et nō per extranea seu mḡalia
 In gl. in v. s. l. in si. idē nō. xxxv. di. sexto die. in p-
 ma gl. et dicit Abb. h qz sil̄ creauit oīa i materiam for-
 mi que cū diez distinctiōe deduxit in formā vt in con-
 trario. In glo. in v. demones. ibi interpretat scias vt
 fm aliquos. i. deorsum rucn̄ vt sic gerat in noie quod
 habet in voluntate. nā nitit hoīes quos seducit deorsū
 rucere nō aut qd̄monet sursum ascendē iuxta illud euan-
 gelij. si filius dei es mitte te deorsum. In glo. si.
 hec glo. sentit vnū p̄trariū et nō p̄fecte soluit nam vidz
 qz ex bono p̄cedat malū qz angelus in se erat bon? vt
 in lra et postmodū effect? est malus. gl. dicit h esse fal-
 sum qd̄ ex bono p̄cedat malū qz angel? peccauit p se
 f̄ h nō vidz solvere p̄trariū f̄ pot? corroborare. nam
 si peccauit p se ergo malū. p̄cessit ex bono. ideo dicen-
 dū qz demon nō est effectus malus ex diuina disposi-
 tiōe sed abutendo libero arbitrio sibi collato p̄ deum
 et illud arbitrium de se non erat malum. In glo. in
 v. suggestione. ibi non debeat teneri de hoc an ex cō-
 silio quis teneatur dic vt plene per glo. et Dy. in regu-
 la nullus ex consilio. de re. in. li. vi. et nota bene glo.
 qz demon non meretur sed demeretur. et efficitur pe-
 ior dum seminat mala in cordibus hominum hoc ta-
 men facit ex inuidia quia inuidet qz homo creatus ex

et fuit conceptus ex spiritu sancto

et erat mortalis

Deus nequit hunc mundum

omni pncipiū creatum

Ita hunc fuit

Deus nequit hunc mundum

de h

et fuit

et fuit

lino terre tenent caritatem qua ipse retinere nequirit ut
 est rex. cum glo. in. c. v. s. xvi. q. ij. demon enim natus
 facit bonum sed vitat libero arbitrio ad malum et quoti
 die demeretur et efficitur peior ut no. glo. in. c. q. epus
 xxij. di. In glo. in. v. dispositio in. si. vel die alie
 fm hosti. q. creato. Adaz ad imaginem dei. xxxij. q. v.
 hoc imago. et in statu virili. de peni. di. ij. ad romanos
 et sua formata ex eius latere. xxxij. q. v. muliere. deus
 eis precepit. Rescite et multiplicamini et repli
 teterra et ex eis descendimus fm carnalem concupiscentiam
 excepto iesu. Adam enim fuit creatus sine homine
 et femina. Eva fuit formata sine femina ex latere hois
 es vixerunt iure naturali. et h ius naturale erat duplex.
 na quoddam erat ius naturale rationale qd tm ptinebat
 ad hoies et ptinebatur in illis duobus preceptis de qui
 bus in glo. erat etia ius naturale pmune oibus anima
 tibus qz monebant hoies ex instinctu nature sicut et ce
 tera bruta ad pcreationem liberor et ad educandem et
 similia ut habet. i. di. ius naturale. et h iure naturali
 regebantur etiam post eiectionem de paradiso postmod
 incipientibus crescere hoibus habuit locum illud qd
 canqz calcaverit pes tuus tuu erit. insti. de re. di. i. s. fe
 re. habuitqz locum ius gentium sedm qd disti et sunt
 regiones obligatones servitutes inducte et sila. i. di.
 ius gentium. Et his iuribus vixerunt vsqz ad tempus
 quo data fuit lex moysi et sic ante legem moysi habui
 mus tres leges. nam fuit ius naturale rationale et ius na
 turale pmune. et ius gentium. postmodu repleto ho
 bus mundo multiplicata fuerunt cetera et p psequens
 necessarium fuit vt lex daret hoibus et em anant lex
 mosaica. Item et pphetica vt. i. di. humanu genus. in
 fi. Saroncus rex fuit pmus qui legem constituit et quis
 secundus et quis tertius. et deinceps vide. vij. di. sine
 runt. Note aut leges emanaverunt a Constantino im
 peratore et successoribus. Et breuiter concludere qz tota
 sapientia civilis pluit hodie in. l. libris pandectarum
 atqz. ff. in. iij. libris instonuz. i. xij. libris. Codic. in
 ix. collationibus ant. et in li. feudoz. et sic in isto tempe
 habuimus tres leges. legem. s. mosaicam. ppheticam
 et civilem. et tempe gratie. i. post aduentu christi ema
 nanit lex euangelica. Item dicta aplorum in quibus
 consistit nouum testamentu. et ex veteri et nouo consistit
 theologia que regit animas et religiosos in pempla
 tione viuentes. Sapientia vero civilis regit secula
 res sine laicos. vñ clerici seculares egebant scientia vt
 regerentur spualia et temporalia. ideo emanauit scientia
 canonica que pposita est ex theologia et sapientia civilis
 et sic tempe gratie habuimus tres leges. vt est lex eu
 gelica apostolica et scientia canonica habemus ergo
 ex predictis tria tempe et. ix. leges. et ex predictis ha
 bes ordinem cuiuslibet legis etc.

Forma

De legibus

De iure

De iure

Vna vero Nota ex hac scda pte qz vnica est ec
 clesia vniuersalis licet habeat plu
 ra membra. vnde oes ecclesie pticulares sunt membra
 ecclesie vniuersalis que consistit in collectioe fidelium
 vt in. c. j. primo. sicut ex vna arbore multi ramusculi p
 cedunt et ex vno corpe multa membra. ad h. vñ. q. i.
 nouatianus. et hec est illa ecclesia que errare no potest
 .i. collectio omniu fidelium nec potest deficere qz de ora
 nit p ecclesia. xxij. q. i. loquit. Secundo collige qz
 sub speciebus panis et vini in sacramento altaris vera
 ceter ptinentur verum corpus et sanguis christi. vñ est
 ibi illud corpus verum qd assumpsit ex beata virgine
 et h vult dicere litera dum dicit h inductum ad pficie
 dum misterium vnitatis vt accipiamus de suo. id est.
 de sua carne. quam ipse assumpsit de nostra. i. de bea
 ta virgine maria. Item no qz hoc sacramentu eucha
 ristie no pt pficere nisi sacerdos h em pmisit deus tan
 tum sacerdotibus dum dixit aplis h facite in mea co
 memorandem. et ex h dicit glo. no. qz etiam non posset
 papa pmittere no sacerdoti h pficiat corpus christi in
 e. puenit. xcy. di. non em potest papa aliquid ante pra
 re contra dispoem diuinam. xxy. q. v. sunt quida. Et
 no qz sacerdos pficiens debet esse rite ordinatus et dic
 rite. i. fm solennitates eccie. nam v. rite denotat solennita
 tem et recte cam vt no. glo. in. l. ij. ff. de inoffi. testa. n
 em sufficit dicere sibi pbriter nisi sit ordinatus fm solenni
 tates eccie. No ibi fm claus ecclesie. ar. qz due snt
 claus ec. et dicit qda qz vna est ptatis. altera vero sci
 entie. qz ois esse discretus hns exercitiu claus. Alij di
 cut qz vnica est claus. s. potestatis. h requirit alia cla
 us ad exercitiu. et p h. c. tanta est claus. de excef. pla.
 vbi de ea fit mentio in singulari. Alij dicunt qz vna e
 claus in foro ptentioso alia in priali. et vide qd no.
 xx. di. in pn. et. xxi. di. s. i. No ibi quas ipse pcessit
 aplie etc. qz ptas ligandi et soluendi fuit collata omni
 bus aplis no tm petro. dignitas vo potestatis fuit col
 lata soli petro. et vide bo. tex. cu glo. xxi. di. in nouo.
 Et no qz largo sumpto vocabulo sacerdotis dicantur
 successores apostolor vt colligitur ibi eorumqz succes
 sores. na loqr ibi de pbrs qz refert ad id qd. o. dixe
 rat qz sol' sacerdos potat et vide gl. no. i. c. videtes. xij. q.
 i. que dicit qz epi dicunt successores aplor respectu ei
 gnitatis. religiosi respectu abdicatons. pprii. Secula
 res clerici respectu administratons sacramentoz et a
 ista tria fuerunt in aplis. hodie vero sunt in triplici sta
 tu eccie qd no. vñ qlibet sacerdos incotinenti auz sordi
 natur habet ptatem ligandi et soluendi. sed illa est li
 gata vnde non habet illa in actu ex quo populus non
 est sibi pmittus sed ois incotinenti habebat in habitu
 et in actu quia non erant distinte parrochie. xij. q. i.
 c. xvi. q. i. s. ecce. Nota in verbo sacramentum.

De sacramento eucharistie

De claus eccie

De iure

Effectus bapt

Effectus bapt

Effectus bapt

q̄ baptismus collatus in forma ecclesie p̄dest tā p̄m
 lis q̄ adultis. r̄ nō q̄ maximis. est defectus baptisimī
 nam tollit peccatū originale. Item actuale. adeo q̄ etiā
 pena dimittit vñ si in cōtinenti decederet baptizatus n̄
 sentiret penam etiam purgatorij. de peni. di. viij. c. si. r̄
 in hoc baptismus est generalior et magis necessarius
 q̄ penitentia et cō: pus christi quia p̄ confessionem re
 mittuntur peccata nō respectu pene q̄ si quis hic non
 p̄ficiat penitentiam patiet̄ penā in purgatorio. xxv. di.
 qualis. vide glo. in. c. sup. eo. de rap. Item p̄ corpus
 christi tantum omittuntur peccata venalia vt nō. i. q̄.
 i. interrogo. sed p̄ baptismū remittuntur peccata et pena
 peccati et vide p̄ glo. xxxij. di. §. verum. et ideo prop̄
 necessitatem huius sacramenti potest a quocunq̄ reci
 pi in necessitate et nō duos effectus baptismi. primo
 tollit peccata modo p̄dicto. sc̄do p̄parat hominē vt nō
 possit cadere quominus repetatur p̄ p̄niam Ultimo
 nota q̄ nō solū virgines et p̄tinentes possunt puenire
 ad beatitudinem s̄ etiā p̄ugati p̄ fidem rectam r̄ opi
 nionem bonā et sic nō sufficit fides sine opibus. Quis
 aut̄ plus mereat an laicus honeste viuens i p̄ugio an
 clericus etiā honeste viuēs vide glo. nō. in. de. de. re
 li. et. vne. san. In glo. in. v. vna. ibi p̄ duas naturas
 r̄. hec glo. obscure loquitur adeo q̄ Bern. glossator hu
 ius compilatōnis interrogatus quid vellet hec glo. re
 spondit se ignorare s̄ eaz posuerat. put inuenerat et sic
 hec glo. non fuit Bern. s̄ alterius antiq̄ glossatoris licet
 Bern. eam posuerit in h̄ volumine. Alij intelligūt et
 nō bene diuersimode. Jo. an. dicit q̄ inclusio facta i ar
 cha noe p̄ quam fuit saluatam genus humanū habuit
 designare inclusionem diuinitatis r̄ hūanitatē p̄ quam
 fuit saluatam genus humanū. et dum glo. dicit p̄ du
 as naturas exponit. s̄ ligni r̄ aque q̄ in saluatōne hu
 mane nature fuit lignū. s̄. archa noe confecta ex ligno et
 aq̄ qua regebat. Et dū gl. subijcit quo ad opi. et verita
 tem iō sic dicit q̄ multi sancti vt Ambrosi. r̄ alij h̄ opi
 nati sunt et ita etiā fuit veritas vt postea patuit. In
 glo. in. v. impassibilis. i. si. et p̄ historiā q̄ habetur in. c.
 alle. in. glo. intelliges h̄anc figurādo p̄ ysaac diuinitatē
 p̄ arietem humanitatē. In glo. in. v. sub speciebus
 in. si. et vide glo. in. c. forte. de. p̄. di. ij. que ponit mul
 tas alias causas. In glo. si. ibi nō expedit hominī
 r̄. et sic vult glo. q̄ non est vtile hominī accipere vxorē
 et hoc p̄pter onera matrimonij. sed alio respectu est
 vtile. s̄. p̄pter fornicatōnem cuitandam vt sic cūter ma
 ius malum h̄inc Aristot. cōsultus a quodam adolecē
 te an expedit nubere. r̄ dicit cū penitentia actuz quod
 cunq̄ fecerit vult dicere esse durum cōtrahere matri
 moniū p̄pter onera matrimonij et q̄ impedit cōtem
 platōem Item dux est nō p̄trahere. p̄pter stimulū car
 nis. et iō dicebat illū p̄niam actuz q̄cunq̄ fecerit q̄
 nō. Abbas.

Amniamus. Pater et filius r̄ spi

ritus sanctus vera vnio
 ne nō collectiua s̄ silitudinaria sunt vna cō
 tia substantia seu natura. q̄ substantia non est ḡians nec
 genita nec p̄cedens q̄ illi h̄c nō attribuant substanti
 e s̄ p̄sonis. nec p̄ h̄ in trinitate p̄cludit quaternitas.
 Cōtrariū sentientes vt heretici sunt cōfendi nisi ab errore
 respiscat et correctōni aplice sedes se supponat. h. d.
 Et diuidit i duas p̄tes p̄ncipales. In p̄ma reprobat
 doctrinā abbatis Joachini. In sc̄da ibi reprobat
 damnat illam almerici. Prima pars facit quinq̄. pri
 mo reprobat opi. ipsius Joachini p̄ra meḡm senten
 tiāz quā p̄sequit exp̄mendo motiua et rōnes ipsius. se
 cunda ibi nos aut̄ approbat r̄ p̄bat sniam meḡm quam
 damnabat Joachinus. tertia ibi cū ergo. r̄idet aut̄
 qua p̄ncipalit̄ mouebat Joachinus. q̄ta ibi si q̄ dā
 nat tenētes opi. Joachini. q̄ta ibi nullo p̄testat pro
 mōniterio en̄ p̄fuit Joachin. Nō p̄mo q̄ verba dā
 namus et reprobatū ponit hic vt diuersi. et dic q̄
 p̄prie damnare est r̄ sine remedio subleuandi tormen
 tis seu ignominie sp̄ialiter deputare. Reprobare vero ē
 rem h̄nibus euidentibus r̄a face. vel ponit ad ma
 iorem exaggeratōem seu aggranatōnem s̄ p̄p̄ū est sub
 tilius Sc̄do collige verā et catholicam opi. circa es
 sentiā trinitatis. Est em̄ vnica et vera essentia substā
 tia seu natura. vñ pater non habet substantiā s̄ p̄tā
 a filio nec filius a p̄re nec sp̄s sanctus a p̄re et filio nec
 per h̄ p̄cludit quaternitas q̄ quēbet illaz p̄sonarū
 est illa summa essentia substantia seu natura. vñ p̄sone
 nō d̄nt. s̄ h̄ nec s̄ h̄ differet a p̄sonis. pone exemp
 lum in igne seu in luine in quo tria repuntur. videlicet
 splendor ignis et calor. et licet vnicum su lumen diuer
 simode t̄ opant illa tria. nam igni attribuit v̄sio. splē
 doxi illuminatio. calore calefacio. sic pater filius et sp̄s
 sanctus sunt vna substantia s̄ d̄nt in p̄sonis. ideo legi
 tur q̄ deus apparuit i igne. Nō duos errores istū
 Joachini. p̄mus in eo q̄ cōcludebat. s̄. de. lumbarduz
 meḡm sniaz innuere qualitatem nō em̄ p̄cludebat q̄
 ternitatem q̄ vt dixi in p̄cedenti nōbili illa res summa
 quā ponebat s̄. de. nō est sepata a p̄sonis r̄ sic non cō
 cludit q̄ternitas. Sc̄ds error i eo q̄ dicebat q̄ p̄ et fi
 lius et sp̄s sanctus erāt vnū nō vera vnione s̄ h̄ s̄ col
 lectiua seu silitudinaria vnione sicut r̄ fideles dicūt vnū
 nō v̄a vnione s̄ h̄ s̄ vnione caritatis et eiusdē volunta
 tis q̄ falsissimū est sicut multū caute p̄bat tex. in versi
 nos aut̄. nam filius habuit s̄ h̄az a p̄re vt ipsem et testa
 tus est dum dixit q̄ dedit. mibi p̄ meus mai. i oib̄
 non em̄ possumus dicere q̄ habuit partem substantie
 q̄ substantia diuina est indiuisibilis nec possumus di
 cere q̄ habuit totam ita q̄ p̄r nil sibi retinuerit q̄ fm
 hoc desisset substantia p̄ris. ergo necessario p̄cludendū

Dicitur de
caso Jo
achini

I De sum. tri. et fide catho.

scientia canonica. habemus ergo ex predictis tria tempora et. leges. et ex predictis habes ordinem cuiuslibet legis etc.

Una vero. No. ex hac scda pte. q. unica est ecclesia vniuersalis h. ba beat plura membra. vti omnes ecclesie particulares sunt membra ecclesie vniuersalis que consistit in collectione fidelium. vt in. c. i. pri. sicut ex vna arbore multi ramusculi procedunt. et ex vno corpore multa membra. ad hoc. vij. q. i. nouatian. et h. est illa ecclesia que errare non potest. i. collectio oim fidelium. nec potest deficere. q. de. orauit p. ecclesia. xxiiij. q. i. loquitur. Scdo collige q. sub speciebus panis et vini in sacro altaris veraciter continentur vix corpus et sanguis xpi. vnde est ibi illud corpus vix qd assumpit ex bna. h. gine. et h. vult dicere Ista dicit h. idu. cu ad pfaciendum mysterium vnitatis vt accipiamus de suo. et de sua carne qua ipse assumpsit de nra. i. de beata h. gine maria. Itē no. q. h. sacm eucha. ristie non potest facere nisi sacerdos. h. em. omisit de. tm sacerdotibus. du dicit apls. h. h. gine in mea. co. memoracione. et ex h. dicit glo. no. q. etia non posset papa committere non sacerdoti vt pfaciat corpus xpi in. c. puer. xcv. di. non em. pt. papa aliqd. attetare ptra. dispositioem diuinā. xxv. q. v. sunt quida. q. nora. q. sacerdos pfaciens d. esse rite ordinat. et dicit rite. id est fm solenitates ecclesie. nra. verbum rite deno. rat solenitate et recte causam. vt no. glo. in. l. ij. ff. de. inoffi. testa. non em. sufficit dicere s. s. p. b. yter nisi sit ordinat. fm solenitates ecclesie. No. ibi fm. claus. ecclesie. ar. q. due sunt claus. ecclesie. et dicit q. vna q. vna est potestatis altera. h. scie. q. d. e. d. discret. h. s. exercitii claus. Alij dicit q. vna e. claus. i. potestatis. sed requirit alia claus. ad exercitium. et p. h. c. tanta est claus. de. excels. pla. vbi de. ea fit mencio in singlari. Alij dicit q. vna est claus. i. foro p. tentioso alia in p. nali. et vide qd. no. xx. di. i. prin. et. xij. di. s. j. No. ibi q. s. ipse concessit apls. et. q. potestas ligandi et soluendi fuit collata oibus apls. non tmi petro. dignitas vero pontificatus fuit collata soli petro. et vide bo. tex. cu. gl. xij. di. in nouo.

Et no. q. largo sumpro vocabulo sacerdotes dicuntur successores aplos vt colligit ibi eorūq. successores. nā loquitur ibi de p. b. yteris. q. referet ad id qd. sup. dixerat qd. solus sacerdos poterat. et vide glo. no. in. c. videtes. xij. q. i. que dicit q. epi dicunt successores aplos respectu dignitatis. religiosi respectu abdicatois p. p. i. seculares clerici respectu administratois sacramentorū. oia ista tria fuerunt i. apls. hodie vero sunt in triplici statu ecclesie. qd. no. vti dicitur sacerdos in continentia cu ordinat h. potestates ligandi et soluendi. sed illa est ligata vno non habet illam in actu ex quo plus non est sibi commissus. sed olim in continentia habebat i. habitu et i. actu. q. non erat distincte parochie. xij. q. i. c. j. xvj. q. i. s. ecce. No. in verbo sacramenti. q. baptismus collat. in forma ecclesie. pdest tam puulis q. adultis. et no. q. maximus est effectus baptismi. nā tollit p. n. originale. Itēz. actuale a deo q. etia pena dimittit. vnde si in continentia decederet baptizatus non sentiret penā etia pur-

gatorij. de pe. di. vij. c. fi. et in b. baptismus est generalior et magis necessarius q. penitentia et corpus xpi. q. p. p. fessionem remittunt peccata non respectu pene. q. si q. s. hic non p. fiat p. n. i. a. p. t. i. e. f. penā i. purgatorio. xxv. di. qual. s. vide glo. in. c. sup. eo. de ra. pro. Item p. corpus xpi. tmi remittunt peccata venialia. vt no. i. q. i. iterrogo. sed p. baptismum remittunt peccata et pena peccati. et vid. p. gl. xxxij. di. s. verū et ideo p. p. t. e. r. necessitate huius sacramenti potest a. q. c. u. n. q. recipi in necessitate. et no. duos effectus baptismi primo tollit peccata modo p. dicto. scdo p. parat hoies vt non possit cadere quo min. reparet p. penitentia.

Ultimo no. q. non solum h. gines et continententes possunt puenire ad beatitudinem sed etia coniugati p. fidem rectā et opationē bonā. et sic non sufficit fides sine opibus. Quis aut plus mereat an laicus honeste viuens in coniugio an clericus etiam honeste viuens. vide glo. no. in. de. s. de. reli. et vene. san. In glo. in. x. vna ibi p. duas naturas etc. hec gl. obscure loquitur adeo q. Ber. glo. huius compilatois iterrogat. quid vellet hec gl. respondit se ignorare s. ea posuerat put inuenerat. et sic hec gl. non fuit Ber. sed alterius antiqui glossatoris. h. Ber. ea posuerit in hoc volumine. Alij intelligunt et non bene diuersimode. Jo. an. dicit q. inclusio facta in archa noe p. qua fuit saluatum genus humanum habuit designare inclusionem diuinitatis et humanitatis p. qua fuit saluatum genus humanum. et du. glo. dicit p. duas naturas exponit. s. ligni et aq. quia in saluatione humane nature fuit lignum. i. archa noe confecta ex ligno et aqua qua regebatur. Et du. gl. subiicit q. ad opinionem et veritatem. ideo sic dicit q. multi sancti vt Ambrosius et alij hoc opinati sunt. et ita etia fuit veritas vt postea patuit. In glo. in. x. impassibilis. in fi. et p. historia que habet in. c. all. in. gl. intelliges hanc figurando p. ysaac diuinitatem. p. arietem humanitatem. In glo. in. x. sub speciebus. in fi. et vide glo. in. c. forte. de. p. se. di. ij. q. ponit multas alias causas. In glo. fi. ibi non expedit homini etc. et sic vult gl. q. non est vtile hoi accipere vxorem. et hoc p. p. t. e. r. onera matrimonij. sed alio respectu est vtile. i. propter fornicationem cuiusdam vt sic euitet maius malum. hinc Aristoteles p. sultus a quodam adolescente an expediret nubere. r. s. d. i. t. e. s. i. p. n. i. a. m. actus q. d. c. u. q. fecerit. vlt. dicit esse durum p. trahere m. f. i. m. o. n. i. u. m. p. p. t. e. r. onera m. f. i. m. o. n. i. u. m. et q. i. p. e. d. i. t. p. t. e. p. l. a. t. o. y. Itē durū est non p. trahere propter stimulum carnis. et id dicebat illum penitentiam actus quodcumq. fecerit. quod no. Abbas

Amnanius. Pater et filius et spiritus sanctus vera vnione non collectiua seu similitudinaria sunt vna essentia suba seu natura. q. suba non est generans nec genita nec pcedens. q. illi actus non attribuntur sube sed psonis. nec p. hoc in trinitate concluditur quaternitas. Contrariū sentientes vt heretici sunt celsendi nisi ab errore respiscant et correcti omi aplice sedis se supponant. h. d. Et diuiditur i. duas ptes principales. In pma reprobat doctrinā abbatis Joachimi. In scda ibi reprobat d. n. a. t. illas

almerici. Prima ps facit quos. pmo reprobatur opi-
 nionē ipsius ioachini ptra magistrū sniaz quā pfe-
 quit expmendo motiua z rōnes ipsi. scda ibi nos
 aut. approbat z pbat sniam mgsi quā dānabat io-
 achinus. tertia ibi cū g. rñder auēn q̄ pncipalit mo-
 uebat ioachin. q̄ta ibi. si qs dānat tenētes opi-
 ioachini. q̄ta ibi nullo. ptestat p monasterio cui
 p̄fuit ioachinus. No. pmo q̄ verba dānamus z
 reprobam⁹ ponunt h̄ vt diuersa. z dic q̄ pprie dā-
 nare est rem sine remedio subleuadi tormētis seu
 ignominie snialiter deputare. Reprobare dō ē rē
 rōnibus euidētibus reā facere. vel ponuntur ad
 ad maiorē exaggeratiōz seu agguatiōē s̄ p̄mū ē
 subtilius. Secundo collige veram et catholicā
 opi. circa essentiam trinitatis. Est enim vnica et
 vera essentia substantia seu natura. Unde pater
 non habz substantiā separā a filio. nec filius a patre
 nec spiritus sanct⁹ a patre z filio. nec p̄ h̄ p̄cludit q̄-
 ternitas. qz q̄libet illaz psonaz est illa sūma eēntia
 suba seu natura. vñ p̄sone nō dñt a suba nec s̄stā-
 tia differt a p̄sonis. pone exemplū in igne seu in lu-
 mine in q̄ tria repiunt. videlicet splēdor. ignis. z ca-
 lor. z h̄ vnici s̄t lumen. v̄uersimode tñ opant illa
 tria. nā igni attribuit v̄sio. splēdori illūinatio. ca-
 lozi calefactio. sic p̄ z filio z spūssanct⁹ s̄t vna sub-
 stantia s̄ dñt in p̄sonis. iō legit q̄ deus apparuit in
 igne. No. duos errores ist⁹ ioachini. p̄m⁹ in eo
 q̄ p̄cludebat p̄etrū lōbardū mgsi sniaz innuere
 quaternitatem non eniz concludebat quaternita-
 tem. quia vt dixi in p̄cedēti notabili illa res sum-
 ma quā ponebat p̄e. nō est separata a p̄sonis. z sic s̄
 p̄cludit q̄ternitas. Secūdu⁹ error in eo q̄ dice-
 bat q̄ p̄ z filio z spūssanct⁹ erāt vnū nō vera vnio-
 ne substantie s̄ collectiua seu s̄titudinaria vnione. si-
 cut z fideles dicūtur vnū nō vera vnioē sube. sed
 vnione charitat⁹ z eiusdē volūtat⁹. qd̄ falsissimū
 est. sicut multū caute p̄bat ter. in. x. nos aut. nā fi-
 li⁹ habuit subam a p̄e vt ipsemet testat⁹ est dñi di-
 xit. qd̄ dedit mihi p̄ me⁹ maius est oibus. nō eniz
 possum⁹ dicere qd̄ habuit p̄e sube. qz suba diuina
 ē idiuisibil. nec possum⁹ dicē q̄ habuit totā ita q̄ p̄
 nil sibi retinuerit. qz s̄m h̄ desisset suba p̄ris. s̄ ne-
 cessario p̄cludēdū q̄ p̄ totā subam dedit filio z to-
 tā sibi retinuit. Et q̄ inferi clare q̄ vnica est eēntia
 veracit⁹ p̄ris z filij z spūssancti. Et p̄t ponit exēplū
 in lumine accēso aliud lumē accēdere. et i doctore
 plene trāsferente sciam. nā totam transfert z totaz
 retinet. z ex h̄ p̄fundit secūdu⁹ error. Et ex h̄ secū-
 do p̄cludebat tertiū dū dicebat q̄ nulla res esset q̄
 foret sūma eēntia. suba seu natura. No. vltim⁹
 duplicē vnionē. nam qd̄ā vera qd̄ā est collectiua
 vnio sicut multi lapides. Et nō plures auctes hāc
 vltimā vnionē p̄bates. z vide de m̄plici vnione
 p̄ Ber. de trino z vno. nā multiplici repit vnio. ē
 enī collectiua vnio cū multi lapides p̄stituūt vnū
 aceruū s̄t p̄stitutiuā cū m̄tra mēbra p̄stituūt vnū
 corp⁹ z m̄te p̄tes vnū totū. s̄t est coniugatiua qua
 marit⁹ z vxor dicunt vna caro. ē in illa vnio nō ve-
 ra s̄ coniugatiua. z vid gl. in. c. debitū. de biga. dicū-
 tur enī vna caro. qz coniuguntur ad vnā carnē. p̄ce-

andaz. Est vnio natia q̄ ex carne z anima nascit⁹
 vnus hō. nō enī ē homo sine aia vel sine corpe sed
 ex aia z corpe seu ex vnione aie z corpis effici vn⁹
 hō. Est vnio potestatiua q̄si homo virtute non in-
 stabilis s̄ p̄stans s̄bimēt nitit vniri. Est vnio p̄sent-
 tanea cū p̄ charitatē multoz hōim. est cor vnū. Est
 vnio votiuā cū homo oibus votis adheret deo. ē
 etiam vnio dignatiua qua christus ex limo seu ex
 carne nra assumptus in p̄sonā humanā. In. x.
 nos aut. nō q̄ essentia substantia seu natura trini-
 tatis est incōphensibilis. nō enī p̄t cōprehēdi. qz
 hec essentia non fuit creata. z scire est rem per cau-
 sas cognoscere. nec in creaturā p̄t repiri s̄t necesse
 sario p̄cludēs z rem demōstrans. qz nō p̄t tanta
 s̄titudo notari inter creaturā z creatorē q̄n maior
 s̄titudo sit. s̄ vt dixi p̄t ad corticē poni exēplū
 in lumine. s̄t no. q̄ noia partiuā in masculino
 z feminino genere denotāt distinctionē in p̄sonis
 in neutro dō genere denotāt distinctionē in suba.
 vñ p̄t dici q̄ alius est pater alio ē filio z alio ē spū-
 sanct⁹ qz p̄long sunt distincte. s̄ nō potest dici q̄ ali-
 ud sit p̄ aliud filius aliud spūssanct⁹. qz nō sunt di-
 uerse sube s̄ eiusdē. s̄t collige q̄ filius habuit
 subam a patre ab eterno nō p̄t s̄ totā. z pater etiā
 sibi retinuit totam. vñ distinguēdi sunt tres modi
 generationis. duo repiunt in humanis tertius in
 diuinis. In p̄mo modo suba dat pro p̄te z p̄ par-
 te retinet vt in generatione carnali. nam dñi p̄ p̄-
 tem sube z partē sibi retinet. In scdo modo p̄ mo-
 dū refussionis datur tota suba z nil retinet. vt cuz
 aqua cōuertit in glaciē. iuxta illud Abater me ge-
 nuit. mox h̄ignit ipsa ex me. In tertio modo tota
 suba dat z tota retinet. vt i diuinis. z p̄t ponit ex-
 emplū vt. s̄ dixi in docēte z in lumie. s̄t no. q̄ di-
 ctio sicut nō semp denotat oimodā s̄titudinē. s̄t
 in. x. siqs collige q̄ defendētes opi. reprobata s̄t
 heretici. z dic q̄ grauius peccat defendēs opinionēz
 reprobata q̄ inueniens. qz defendens errat z vlt-
 tra suū errozē prebet alijs audaciā erradi. vide bo-
 nū ter. xxiiij. q. iij. qui alioz. s̄t no. in. x. in nul-
 lo. q̄ delictū plati etiā circa fidem cui nō cōicat capi-
 tulū nō p̄iudicat ipsi capitulo seu ecclesie. de q̄ ple-
 ne dixi in. c. j. de do. cōtū. No. ibi maxie q̄ h̄ di-
 ctio designat z denotat idēz in casu s̄rio. vñ pprie
 ista dictio maxie stat p̄pative ponēs idē i casu s̄rio
 vide glo. in. c. ad abolēdā. de si. p̄sby. z in. c. sacro.
 de sen. ex. an. x. si laudabilis. s̄t q̄ s̄ h̄ dictio ma-
 xime stat iprope z ponit p̄ m̄. xij. di. illd. xj. q. iij.
 siqs ep̄s. z vtrobiz repies plures p̄cor. nā sensus
 hui⁹ ē q̄ delictū ioachini nō dz obesse monaste-
 rio cui⁹ fuit institutor maxie cū ip̄e sc̄pta corrigēda
 s̄miserit dispōni sedis ap̄lice. quasi innuat p̄ hāc
 dictionē maxie. q̄ idē ē si nō s̄miserit se dispōni se-
 dis ap̄lice. q̄nqz h̄ dictio maxime supabūdat vt in
 auc. de iudi. in p̄n. z ibi p̄ glo. coll. vj. Et ex h̄ et ex
 ter. no. q̄ dānato auctore vt heretico non dānant
 oia ei⁹ opa. nā tenēdo dictionē maxime pprie p̄z
 q̄ h̄ ioachin⁹ fuerit heretic⁹ monasteriū tñ cui⁹ fu-
 it ip̄e institutor nō dānat. z h̄ ideo qz institutio re-
 gularis nō h̄z auctē ab inuenteore s̄ p̄ncipalit a pa-

pa q̄ institutionē approbat. vt in. c. si. de reli. do. et de hac materia dic vt plene no. in. c. fraternitat. d. here. xxxvij. di. si qd veri. r. no. h. tex. ibi. i. hac parte rē. Ho. ex sine littere q̄ diabolus appellatur pater mendacij. et dicitur pater quasi parator seu inuentor dum dicitur hēq̄q̄ mortemini sed eritis sicut diabolus. iij. r. sicut diabolus fuit p̄mus q̄ dixit mēdaciū. q̄ncq̄ appellat antiquus hosti. vt in. c. nō magno ne de. vel mo. q̄ncq̄ versutus hosti. xvj. q. ij. visis q̄ncq̄ lupus rapax. j. d. ele. ne pro defectu. q̄ncq̄ in p̄nicus hoim in. c. l. de ele. q̄ncq̄ seminaor discordie. vt in de. ad n̄fam. de here. q̄ncq̄ simplr appellat diabol⁹ seu demon. vt. s. in. c. pr. In gl. j. i. h. h. c. gl. d. clara p. gl. j. i. d. nec genita. In gl. i. d. non em. in si. h. nō placet ho. an. et b̄n. vno veritas est qd̄ r̄ndet. j. in. d. cū ergo. r. ibi etiā h. tenet glo. r. forte hec glo. p̄cessit ex errore sc̄ptor. r. h. teneas h. De. r. Abb. dicat qd̄ r̄ndet i. d. nos alit. qd̄ nō est ver. q̄ ibi p̄bat r. approbat opi. De. s. r̄ndet i. d. cū ergo. In. glo. in. d. nec genita ibi notionalia. r. appellat notionalia fm̄ ho. ag. quia p̄sonas nonficant vt p̄s etiā i declaratōe quā ponit gl. i. si. In ea. glo. ibi teneant adiectiue. rē. r. dicenduz q̄ adiectiue d̄r teneri q̄n venit ad q̄lificandum r. restringendū vt si dico petr⁹ alb⁹ exciudo ab alio petro albedinē. substantiue tenet q̄n notat h. eē in substantia. vt si dico petr⁹ est qd̄ albū. nō nego in alijs albedinē h. supponā in isto. ita si dico pater est generās b̄n dico. siue teneat h. nomē generās adiectiue seu substantiue. q̄ si teneat adiectiue exciudo generationē a filio r. sp̄s̄ancto. si tenet substantiue est vera pp̄o. quia pater est qd̄ generās. r. habz in se substantiā in qua est qd̄ generans. si d̄o dico suba diuina est generās. si generās tenet adiectiue est falsa p̄positio. q̄ suba diuina nō est diuisibil r. excludere generatōez a p̄re. si d̄o tenet substantiue vera est p̄positio. q̄ substantia diuina est quid generans quia est ibi pater qui generat. In glo. in. d. flozēst. ibi r. si bona essent reprobarent rē. p̄de ra glo. q̄ videt q̄ tex. nā sic monasteriū cur⁹ ioachi nus fuit institutor nō reprobat nec fuisz reprobatū etiā si ioachin⁹ stetit in p̄tinacia. vt colligit ex dictōe marie tenēdo eā pp̄re sicut dixi i no. In videt p̄ra tex. in. d. si q̄s. ibi in hac pte rē. h. dic vt p̄dixi q̄ dānant in p̄tiam oia opa auctoris dānant vt si habeat auctoritatē ex auctore dānato. h. p̄nt recipi r. defendi sicut recipiunt r. defendū alia bona. nā veritas nō mutat h. auctor reprobat⁹ in aliqua pte fuerit eā secur⁹. r. dic vt nota. in p̄alle. c. fraternitat. r. in. d. c. si qd̄ veri. Rico. Abb.

De constitutionibus. Rica.

Hec Rica p̄t ad p̄cedētia r. seq̄ntia sic p̄tinuari. Tractatur⁹ auctor d̄ iure p̄misit de sūma trinitate p̄ sui opis sūdamēto. q̄ vbi fundamētū deficit nihil supēdificari p̄t. j. q. j. cū paulus. r. q̄ oē ius cōstat ex scripto r. nō scripto. insti. de iu. nā. gē. r. c. s. cōstat. r. j. di. s. cū itaq̄. Jus autē sc̄ptū ē cert⁹ et nobilit⁹. Ho auctor p̄misit de iure sc̄pto. s. de p̄stitu-

tionib⁹ r. postea de iure nō scripto. s. de p̄suetu. Circa Rica p̄ declaratōe ipsi⁹ r. materie q̄ro de tribus. p̄mo qd̄ sit cōstitutio. sc̄do vñ dicat. tertio an ad esse legis seu p̄stitutōis req̄rat sc̄ptura. Circa p̄mū dicēdū q̄ p̄stitutio p̄t capi stricte r. large. p̄mo mō p̄stō pp̄rie ē qd̄ p̄nceps statuit. vt l. c. p̄stitutio. ij. di. Large d̄o sumit p̄ oi iure sc̄pto etiā inferioris r. ita sumit h. nā sub rubrica de p̄sti. auctor tractat nedū de statui p̄ncipū s. etiā inferiorū vt. j. c. cū oēs. r. c. cū. Ad. r. q̄ ita large sumat dari⁹ p̄bat. j. di. s. cū itaq̄. p̄t etiā h. sumi fm̄ p̄mū mōdū r. tē oꝝ dici q̄ nigrū sit gnā⁹ rubro. nec h. ē inuistatū. vt p̄z. C. etiā ob chiro. pe. als pign⁹ detineri posse sup Rica. r. sup Rica de offi. dele. li. vj. iun cro. c. si. Quo ad sc̄dm vñ d̄r p̄stō dic q̄ a cō qd̄ ē sit r. statuitio r. q̄ten⁹ referē ad cōstōnē p̄ncipis dic q̄ d̄r cōstō q̄si cōis vel sit statuitio. q̄ lex oꝝ eē cōis oib⁹ r. nō p̄ certas p̄sonas. iij. di. erit aut lex. hinc no. dicit Bar. in. l. oēs p̄li. ff. de iusti. r. iu. q̄ si cōstitutio sit p̄ certā p̄sonā si p̄t d̄r ex ea lesionē licite appellat is p̄ que sit p̄stō etiā si loq̄tur p̄ verba gnālia. ar. in. l. j. s. solet. ff. q̄n apel. sit. r. p̄babilis dicit q̄ q̄ncq̄ p̄stō loq̄t p̄ verba gnālia si tñ ex cōiecturis p̄t colligi q̄ sit edita in odiū certe p̄sone p̄t a tali p̄stōne appellari. ar. l. j. ff. d. do. excep. vbi succurrif p̄ doli admissū in. l. p̄denda. r. p̄ h. dicto. Bar. allego bo. tex. in ar. j. e. cū oēs. r. h. dicit tene menti. vñ p̄t dici p̄stō a cō qd̄ ē sit. q̄ p̄nceps p̄dit p̄stōnē de p̄stio suoz p̄cerū r. iudiciū. vt. l. humanū. C. de legi. si d̄o p̄stō sumat large dic qd̄ d̄r a cō qd̄ est sit q̄ oēs de p̄gregatōe sit statuit. Quo ad tertiu an sc̄ptura sit de suba legis varie fuerūt opi. inf legistas. vñ p̄ ho. an. i regula nemo p̄t ad ipossibile. de regu. iu. li. vj. in mercu. r. p̄ do. de ro. deciss. cxxxvij. als. xxxij. p̄ spe. in. ii. d. leg. s. finit. d. qd̄ si legat⁹. r. placet opi. vt regularis sc̄ptura nō sit de suba p̄stōnis. r. sic q̄ possit p̄bari p̄ testes optie fac tex. in. c. j. de renū. li. vj. r. insti. de iu. na. gē. r. ciui. s. s. qd̄ p̄ncipi. r. s. p̄stat p̄allegato. Abbas.

Canonum. Cōstitutōes

Canonuz ab oibus sit seruade. vt sic. Juris canōici statuta oēs ligant r. eoz rituta in p̄nūciādo q̄ in decidēdo iudicia sit regulāda. p̄mo statuit. sc̄do p̄firmādo dedarat ibi. nemo Ho. p̄mo q̄ appellatōe canonis venit ois p̄stitutio eccl̄astica. vñ lar go sūpto vocabulo canō idē est qd̄ p̄stō eccl̄astica vel canonica. r. d̄r a canon qd̄ ē regula. vt. iij. di. canon. r. sic d̄r q̄ ducit hoim ad recte regulatēq̄ viuendū. stricte sumit p̄ p̄stōne p̄stituta in p̄cil. gnāli. vt no. iij. di. in sūma. r. ibi ponit d̄ria inf canonē decretalē. eplam. dogma. sanctionē. interdiciū r. mā datū. r. de p̄manica sanctōe qd̄ sit vide tex. cū glo. in. c. j. de re. p̄mu. Et sc̄as q̄ ois canon seu p̄stō eccl̄astica p̄t vocari lex. nā lex ē p̄stō scripta. j. di. lex. imo recti⁹ canones appellant leges eccl̄astice. p̄stōnes d̄o iuri ciuili pp̄rie dicim⁹ leges secl̄i. vñ dicit ius ciuile q̄si ius ciuū. xxxj. di. nicena. iūcto c. fili⁹. j. de testa. Ho sc̄do q̄ cōstō canonis ligat

